

Balans

CBN over verwerving van een bedrijfstak tegen een symbolische euro

Auteur(s): Stefaan Van Crombrugge

Editie: 758 p. 3

Publicatiedatum: 15 maart 2016

CBN over verwerving van een bedrijfstak tegen een symbolische euro

Aan de Commissie voor Boekhoudkundige Normen werd gevraagd hoe de verwerving van een bedrijfstak tegen een symbolische euro boekhoudkundig moet worden verwerkt in de enkelvoudige jaarrekening van de overnemer. Zij heeft daarover een ontwerpadvies uitgebracht (Ontwerpadvies van 13 januari 2016 - Verwerving van een bedrijfstak tegen een symbolische euro). Dit ontwerpadvies gaat niet over inbreng. Voorts betreft het ontwerpadvies alleen marktconforme verrichtingen.

Badwill en goodwill

Om de toepasselijke principes en het boekhoudrechtelijk referentiekader in het algemeen te bepalen, onderscheidt de Commissie meteen twee gevallen.

* Het is mogelijk dat de overnameprijs, in casu 1 euro, *minder* bedraagt dan de boekwaarde van het overgenomen nettoactief. Dan heeft men te maken met een badwill. Het huidige boekhoudkundige referentiekader van het KB/W.Venn. bevat geen bepalingen over de opname en waardering van een badwill in de *enkelvoudige* jaarrekening.

Anders is het voor de verwerking van een badwill in de *geconsolideerde* jaarrekening. De verwerving van een dochteronderneming waarbij de overnameprijs minder bedraagt dan de boekwaarde van het overgenomen nettoactief, geeft normaliter aanleiding tot de erkenning van een negatief consolidatieverschil in de geconsolideerde jaarrekening. Op grond van artikel 141, § 2 KB/W.Venn. worden deze negatieve consolidatieverschillen slechts toegerekend aan de resultatenrekening zodra er zich een ongunstige ontwikkeling heeft voorgedaan, waarvan de verwachting het negatieve consolidatieverschil verklaarde. In alle andere gevallen worden deze negatieve consolidatieverschillen blijvend geboekt als component van het geconsolideerde eigen vermogen.

Uit de rest van het ontwerpadvies blijkt evenwel niet dat deze bepalingen over de geconsolideerde jaarrekening waardevolle inspiratie opleveren voor de boekhoudkundige verwerking van een badwill in de *enkelvoudige* jaarrekening. De Commissie zegt niet wat ze met deze bepalingen over de geconsolideerde jaarrekening wil aanvangen. Dat zou ze

in haar definitieve advies beter wel doen. In de verdere cijfervoorbeelden ziet men op het passief van de balans van de overnemer alleszins geen badwill verschijnen. Het komt ons voor dat de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening op dit punt moeilijk vergelijkbaar zijn.

* Het is ook mogelijk dat de overnameprijs, in casu 1 euro, *meer* bedraagt dan de boekwaarde van het overgenomen nettoactief. De Commissie spreekt dan van een nettopassief, hetgeen tot stand komt indien de boekwaarde van de overgenomen passiva meer bedraagt dan de boekwaarde van de overgenomen activa. Dan heeft men te maken met een goodwill.

Daarvoor bestaan er in het huidige boekhoudkundige referentiekader van het KB/W.Venn. wel bepalingen met betrekking tot de enkelvoudige jaarrekening. Artikel 95, § 1 KB/W.Venn. omschrijft goodwill als de prijs die wordt betaald voor de verwerving van een onderneming of een bedrijfsafdeling, voor zover die hoger is dan de nettowaarde van de actief- minus passiefbestanddelen van de verworven onderneming of branche.

Boekhoudkundig referentiekader

De Commissie schetst vervolgens een zogenaamd boekhoudkundig referentiekader, zowel voor de badwill als voor de goodwill.

Badwill

De overname van een bedrijfstak tegen een symbolische euro moet zorgvuldig geanalyseerd worden, in het bijzonder naar de volledigheid van de overgenomen passiefbestanddelen en hun waardering. Dit neemt evenwel niet weg dat in het Belgisch boekhoudrecht het historische kostprijsbeginsel primeert, waardoor een initiële opname tegen marktwaarde van de activa en passiva van de overgenomen bedrijfstak niet toegelaten is.

De Commissie komt dan tot de volgende principes.

* In eerste instantie zal vanuit het standpunt van de overnemer de overnameprijs moeten worden bepaald. De symbolische euro vormt daar de eerste component van. Maar daarnaast moeten ook de overgenomen schulden worden beschouwd als een gedeelte van de overnameprijs.

* Zodra de elementen van de overnameprijs zijn vastgesteld, is de Commissie van oordeel dat deze overnameprijs in beginsel het maximale bedrag kan uitmaken van de boekwaarde van de overgenomen activa.

Goodwill

Vanuit het standpunt van de overnemer zal in het geval van de overname van een nettopassief, logischerwijze een goodwill verschijnen, die beantwoordt aan het verschil tussen de symbolische euro en de nettowaarde van het overgenomen nettopassief.

De Commissie verwijst dan naar de regeling van het positief consolidatieverschil in de *geconsolideerde* jaarrekening. Een positief consolidatieverschil wordt overeenkomstig artikel 140 KB/W.Venn. zoveel mogelijk toegerekend aan de actief- en passiefbestanddelen waarvan de waarde hoger of lager is dan hun respectievelijke boekwaarde.

Het lijkt de Commissie aangewezen om een vergelijkbaar toerekeningsbeginsel toe te

laten voor de *enkelvoudige* jaarrekening. De resterende goodwill zal conform artikel 61 KB/W.Venn., zoals gewijzigd door het KB van 18 december 2015, worden afgeschreven over een periode van ten hoogste 10 jaar indien de gebruiksduur niet met zekerheid kan worden geraamd.

Praktische toepassingsvoorbeelden

Hiermee is het theoretische gedeelte van het ontwerpadvies afgelopen. De rest van het ontwerp bestaat uit verschillende cijfervoorbeelden van het geval van badwill en één cijfervoorbeeld van het geval van goodwill. De voorbeelden van het geval van badwill zijn duidelijk en verhelderend. Het voorbeeld van het geval van goodwill komt ons daarentegen onbegrijpelijk voor.

a. Toepassing in het geval van een badwill

De Commissie geeft verschillende cijfervoorbeelden van de verwerking van de overname van een bedrijfstak tegen een symbolische euro in het geval van een badwill. We kunnen die voorbeelden hier niet *in extenso* hernemen. Beperken wij ons tot de belangrijkste principiële vaststellingen die uit deze cijfervoorbeelden blijken.

- * Belangrijk is dat deze voorbeelden zeer goed laten zien hoe misleidend de uitdrukking "verwerving tegen een symbolische euro" wel is wanneer de verwerver schulden van de overlater overneemt : zoals reeds hoger op theoretisch vlak vermeld, vormt de overname van die schulden inderdaad een component van de aanschaffingsprijs.

- * Uit de voorbeelden blijkt duidelijk dat de symbolische prijs van 1 euro en het bedrag van de overgenomen schulden dan de aan de overgenomen activa toe te wijzen aanschaffingswaarde vormen. Die toewijzing, bijvoorbeeld aan overgenomen materiële vaste activa en overgenomen voorraden, zal gebaseerd zijn op de inschattingen van de raad van bestuur van de overnemer. Wel mag geen enkel actiefbestanddeel een waardering krijgen boven de marktwaarde.

- * Wanneer de overnemer van oordeel is dat de overname waarschijnlijk een herstructurering zal vergen, omdat sommige personeelsleden niet meer inzetbaar zullen zijn, moet een voorziening worden gevormd ten belope van de waarschijnlijke ontslagvergoedingen. De herstructurering kan niet rechtstreeks worden toegerekend aan het overgenomen nettoactief. De overnemer moet de voorziening in zijn resultatenrekening boeken.

- * Wanneer onderzoeksprojecten worden overgenomen, is de Commissie van oordeel dat de overgenomen ontwikkelingsinspanningen van de overlater, ten gevolge van de overname, voldoen aan de voorwaarden van activering als ontwikkelingskost in hoofde van de overnemer. Zelfs indien deze voorwaarden tot activering als ontwikkelingskost niet zijn vervuld op overnamedatum, is de Commissie van oordeel dat de overnemer toch zal moeten overgaan tot activering, omdat een overnameprijs werd betaald om immateriële rechten te verwerven. De subrubriek 211 *Concessies, octrooien, licenties, knowhow, merken en soortgelijke rechten* lijkt de Commissie hiervoor aangewezen, eerder dan de rubriek 210 *Kosten van ontwikkeling*.

b. Toepassing in het geval van een goodwill

Over het toepassingsvoorbeeld dat de Commissie van dit geval geeft, kunnen we niet veel zeggen. De cijfers komen ons onbegrijpelijk voor. Materiële vaste activa die bij de overlater 10 bedroegen, worden bij de overnemer plotseling geboekt tegen 20. Voorraden die bij de overlater 50 bedroegen, worden bij de overnemer plotseling geboekt tegen 30.

Van die veranderingen wordt geen verklaring gegeven. Wellicht is het ontwerpadvies hier onvolledig. Men stelt trouwens ook vast dat voetnoot 7 ontbreekt. Misschien moest daarin de nodige uitleg worden gevonden. Dit voorbeeld zal in het definitieve advies moeten worden aangevuld of herwerkt.

Eventuele opmerkingen bij dit ontwerpadvies kunnen tot uiterlijk 4 april 2016 (17.00 u) bij de Commissie worden ingediend, ofwel per brief (Commissie voor Boekhoudkundige Normen, City Atrium, Vooruitgangstraat 50, 1210 Brussel) ofwel per e-mail (cnc.cbn@cnc-cbn.be).